

Toelichting bij aanvraag Waterschap Limburg

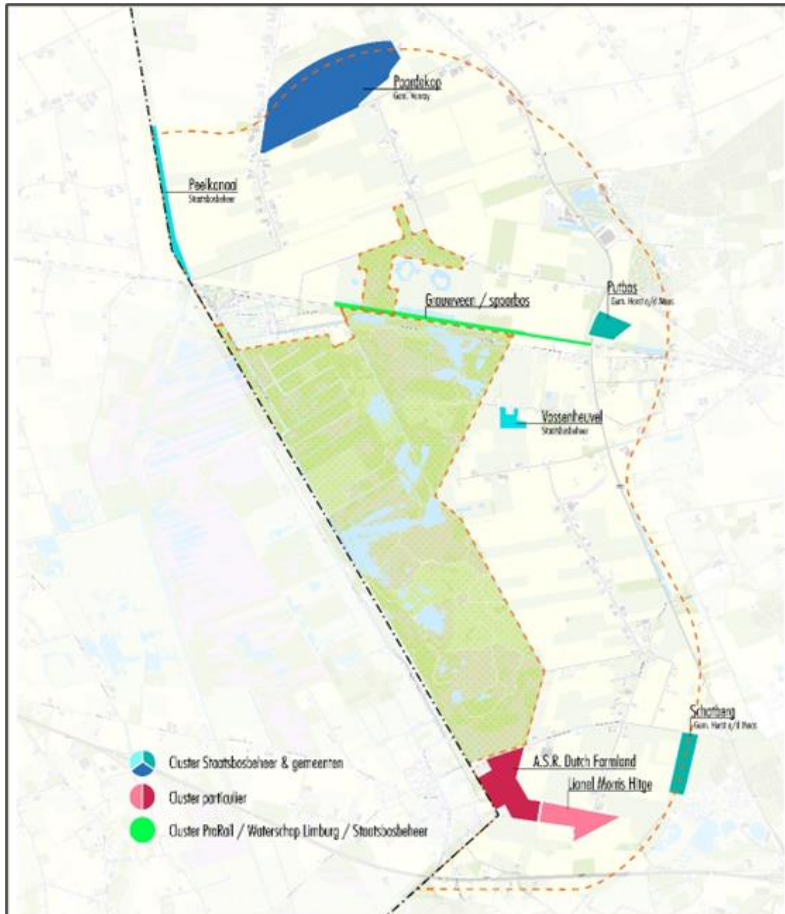
Betref	Werkzaamheden verwijderen trosbosbes omgeving Mariapeel
Ons kenmerk	PLI230
Datum	02-04-2026
Behandeld door	
Verificatie	
Validatie	

Aanleiding en doel:

De Provincie Limburg staat voor de opgave om de trosbosbes periodiek te verwijderen vanwege de ongewenste effecten van deze uitheemse soort op de natuurwaarden. Met name in en rondom Natura 2000-gebieden kan de soort leiden tot verdringing van inheemse vegetatie en aantasting van kwetsbare habitats. In de afgelopen jaren heeft de trosbosbes zich opnieuw sterk uitgebreid, waardoor beheeringrepen noodzakelijk zijn om de instandhoudingsdoelstellingen van deze natuurgebieden te waarborgen.

De voorgenomen werkzaamheden vinden plaats in de nabijheid van het beschermde Natura 2000-gebied de Mariapeel. Gezien deze ligging en de mogelijke effecten op beschermde habitats en soorten, is het noodzakelijk om in een vroeg stadium inzicht te verkrijgen in de relevante wet- en regelgeving. Met deze vergunningaanvraag wordt beoogd de voorgenomen beheermaatregelen zorgvuldig, rechtmatig en met inachtneming van de geldende regelgeving uit te voeren, waarbij negatieve effecten op het watersysteem en de omliggende natuur zoveel mogelijk worden voorkomen.

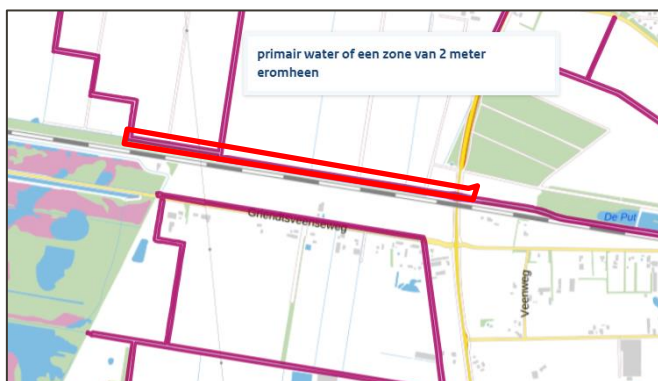
Het plangebied is gedeeltelijk gelegen binnen het beheersgebied van Waterschap Limburg. Een klein gedeelte van de werkzaamheden vindt plaats binnen het beperkingsgebieden van de primaire watergangen de Grauwveen en Peelkanaal. De watergangen zelf blijven onaangetast wel is er een vergunningplicht op basis van artikel 2.48 van de waterschap verordening voor het verwijderen, verplaatsen of aan brengen van beplanting in een kernzone van primair of secundair water.

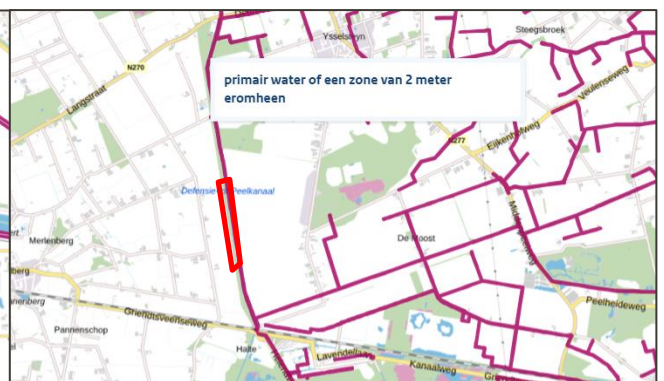
Afbeelding 1: Totaal overzicht werkzaamheden trosbosbes

Toetsing Waterschapsverordening Waterschap Limburg

De voorgenoemde werkzaamheden vinden plaats binnen de beperkingsgebieden van de volgende primaire watergangen: Gruwveen en Peelkanaal. De watergangen zelf blijven onaangetaast wel is er een vergunningplicht op basis van de waterschap verordening.

Afbeelding 2 Aanduiding primair water (Gruwveen) en zone van 2 meter eromheen (In het rood de projectbegrenzing)

Afbeelding 3 Aanduiding primair water (Peelkanaal) en zone van 2 meter eromheen (In het rood de projectbegrenzing)

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van trosbosbes (struikvormige beplanting) binnen de kernzone van een primaire watergang. Deze werkzaamheden vallen daarmee binnen het beperkingengebied zoals bedoeld in paragraaf 2.1.8 *Beplanting langs een oppervlaktewater* van de Waterschapsverordening Waterschap Limburg. Op grond van artikel 2.44 is deze paragraaf van toepassing op het aanbrengen, hebben, verplaatsen en verwijderen van beplanting in het beperkingengebied van een oppervlaktewater. Aangezien de trosbosbes als struikvormige beplanting wordt aangemerkt en de werkzaamheden plaatsvinden binnen de kernzone van een primaire watergang, zijn de betreffende regels hierop van toepassing.

Conform artikel 2.48 geldt een vergunningplicht voor het aanbrengen, verplaatsen of verwijderen van bomen en struiken binnen de kernzone van een primair of secundair water. Omdat de voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van trosbosbes binnen deze kernzone, zijn deze werkzaamheden vergunningplichtig.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden zal rekening worden gehouden met de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 2.45. Dit betekent onder andere dat schade aan oevers en taluds wordt voorkomen en dat het oppervlaktewater en de bijbehorende onderhoudsstroken na afloop van de werkzaamheden in de oorspronkelijke en nette staat worden teruggebracht.

Conclusie: Omdat de werkzaamheden binnen de kernzone van een primaire watergang plaatsvinden, zijn deze op grond van artikel 2.48 van de Waterschapsverordening Waterschap Limburg vergunningplichtig.

Toelichting uitvoering

Algemene aanpak

De bestrijdingswerkzaamheden worden per deelgebied uitgevoerd en afgewerkt, hiermee wordt zorgvuldigheid voorop gesteld en wordt voorkomen dat delen worden vergeten. Binnen de deelgebieden is een onderverdeling gemaakt tussen solitaire struiken (enkelingen), haarden (2-10 stuks) en vlakdekkende haarden (>20 stuks in een grote dichtheid). Voor wat betreft de kleine haarden wordt in het algemeen uitgegaan van een gemiddeld aantal van 3-4 stuks.

Voor de algemene beeldvorming tijdens uitvoering zijn per deelgebied werktekeningen opgemaakt. In de werktekening worden naast de geregistreerde haarden en struiken ook de paden weergegeven voor toegankelijkheid, eventuele ecologische waarden en in enkele gevallen een overkruisende hoogspanningsleiding. De werktekeningen zijn gebaseerd op een geodatabase met bijbehorende SHP-bestanden. Per punt of vlak zijn in de geodatabase de specifieke condities opgenomen voor de groeilocatie van de struik of haard in de bijbehorende attribuutlabel.

Verwijderingsmethodiek

In de afgelopen jaren is door Staatsbosbeheer uitvoerig ervaring opgedaan naar de meeste effectieve verwijderingsmethodiek van de trosbosbes. Voor het verwijderen van de trosbosbes is het trekken van de struiken (kraan met sorteerknijper) de meest effectieve methode gebleken. Door het wat broze hout van de trosbosbes dienen de struiken rechtstandig/verticaal uit de grond te worden getrokken. Als er met de sorteerknijper wordt gedraaid voordat de struik los is, breken (haar)wortels af en zal alsnog veel handwerk uitgevoerd moeten worden om alle achtergebleven wortels te verwijderen.

Na het uittrekken wordt de struik op een rijplaat gelegd wordt de losgekomen grond boven het wortelgat afgeklopt. Daarna wordt de struik direct in een bigbag of op een kar gelegd. Uitgangspunt hierbij is dat de struik zo min mogelijk in contact komt met de bodem of restanten blijven hangen achter struiken en bomen en zo direct mogelijk naar de overslagplaats wordt gebracht.

De trosbosbesstruiken zijn op diverse plekken dermate groot, dat de uitname een grote impact heeft op het reliëf in het landschap. Om te voorkomen dat er een 'kraterlandschap' ontstaat, wordt de achtergebleven

grond ter plekke herverdeeld na de controle en verwijdering van wortelrestanten. Er wordt geen grootschalige egalisatie uitgevoerd ten behoeve van herstelwerk.

Handpicking

De ervaring van Staatsbosbeheer wijst uit dat de haarwortels al voldoende zijn voor het uitgroeien van een nieuwe struik. Zelfs als één wortel al blijft hangen aan een boom kan dit al leiden tot nieuwe besmettingen. Struiken dienen dus met wortel en al te worden verwijderd om de kans op herbesmetting tot een minimum te beperken. Het is daarom van belang dat er zorgvuldig te werk wordt gegaan. Door het gebruik van handwerkers zit men kort op het werk en kan er secuur te werk gegaan worden. Hierbij is een belangrijke voorwaarde dat ten minste één handwerker over voldoende plantenkennis beschikt. Het gebruik van handwerkers de volgende voordelen:

- Na uitname van de struik dient de grond handmatig te worden gecontroleerd op achtergebleven wortelrestanten. Hiervoor is het werk van de kraan te grof.
- Handwerkers kunnen vooruitlopen om inzicht te krijgen in de nodige werkpaden en ecologische waarden;
- Handwerkers kunnen de kraanmachinist precieze aanwijzingen geven bij gebrekkig zicht of toegankelijkheid;
- Tussen dichte begroeiing is de trosbosbes soms moeilijk te vinden en kan de struiken zoeken, aanwijzen of markeren.

Daarnaast is uit ervaring gebleken dat de jonge opslag en zaailingen te broos zijn voor het trekken met een kraan. Deze dienen handmatig te worden verwijderd en is als zodanig apart opgenomen in het bestek.

In de onderhoudstermijn dienen de percelen te worden nagelopen en te worden ontzien van zaailingen. Hiervoor wordt tevens gebruik gemaakt van handpicking / handwerkers.

Communicatie en planning

De betreffende gemeente waarbinnen het werk plaatsvindt wordt voor aanvang van een deelgebied tijdig betrokken en op de hoogte gehouden van de werkzaamheden. Daarnaast wenst men aan te sluiten bij de structurele bouwvergadering en op de hoogte te worden gehouden van de planning (en eventuele wijzigingen). In principe zijn directie & toezicht het directe aanspreekpunt voor de aannemer. Ook het contact met de gemeenten verloopt via directie en toezicht.

Vanaf augustus tot en met december vindt de uitvoering plaats. De onderhoudstermijn voor de aannemer duurt 12 maanden na afronding van de verwijderingswerkzaamheden, lopende van januari tot en met december 2027. De onderhoudstermijn behelst de eenmalige monitoring en verwijdering per deelgebied.